

NVE

Stavanger, 18.12.2023

Dette brevet sendes på vegne av frivillige organisasjoner i Stavanger: KFUK-KFUM Speiderne i Stavanger, Norges Speiderforbund Vesterlen Krets, Naturvernforbundet i Rogaland, Norsk ornitologisk forening/Birdlife Rogaland, Norsk Botanisk forening Rogaland, Stavanger Kajakklubb og Stavanger turistforening

Sokn solkraftverk

Høringsuttalelse

Stavanger faglig råd i Forum for natur og friluftsliv i Rogaland (FNF, org. Nr. 998 129 028) viser til konsesjonssøknad for Sokn solkraftverk. FNF er et samarbeidsnettverk bestående av natur- og friluftslivsorganisasjoner i Rogaland. Til sammen representerer vi betydelige allmenne interesser innen naturvern, landskap og friluftsliv.

Hovedmomenter

FNF er enig med tiltakshaver om at fremtidens kraftproduksjon bør skje effektivt og med minst mulig konsekvenser for natur og samfunn. Vi stiller oss derfor undrende til at det planlegges å bygge kraftverk på fulldyrka jord og innmarksbeite. Disse områdene bør først og fremst være tilegnet landbruket. I Rogaland finnes det i dag store ledige «grå» arealer for solkraftverk som blant annet tak og på industriområder. FNF mener at slike arealer i utgangspunktet er minst konfliktfylte mtp. natur- og friluftslivsinteresser og bør dermed prioriteres først. Videre følger FNF sine merknader punktvis:

Merknader

- Det er lite kunnskap om sambruk mellom landbruk og solkraft i Norden. Skal et solkraftverk etableres bør det skje i lite format med formål om å overvåke og skaffe mer kunnskap før man skalerer opp til størrelsen planlagt på Sokn.
- FNF er usikker på hva som skal være hovedformålet til arealet. I planene kan vi ikke se at det gis en beskrivelse av arealbruken til solkraftverket annet enn at planområdet er 216,3 dekar. Det er derfor svært vanskelig å se hvor stor andel av bruken som er tiltenkt landbruk og hvor stor del som er kraftverk. FNF **etterspør** en detaljert oversikt over arealbruken, herunder tekniske anlegg, veier og riggplasser.

- Under landskapsvurderingen blir det vist til at solkraftverket vil ha betydelig negativ konsekvens for landskapsbildet i område. FNF har stor forståelse for vurderingen. Sokn og de omkringliggende øyene har et flatt og åpent landskap preget av landbruket. Nordover på Rennesøy og sørover på Bru er noen av de flotteste landskapene i Rogaland registrert. Som kompensierende tiltak blir det sagt at det skal plantes trær i nordre enden for å skjerme innsyn mot kraftverket. FNF vil **understreke** at det nok vil gå noe tid før trærne gir skjerming. Hvis det plantes selje, som vokser 0,5 meter i året og det er 12,5 meter høydeforskjell fra E39 til høyeste punkt på eiendommen, vil skjermingen være fullstendig etter 25 år. 5år før konsesjonen går ut.
- I konsekvensutredning av næringslivet kan vi ikke se at landbruksinteressene for grunneier er vurdert. FNF mener at det **prinsipielt sett** er avgjørende å se om landbruksinteressene vil være skadeildene ved å avgi arealer til kraftproduksjon.
 - o Herunder reduksjon i beiteareal
 - o Reduksjon i vekstforhold som følge av lav solinnstråling
 - o Vil andre grunneiere/bønder bli berørt
- FNF er **bekymret** for konsekvensene et solkraftverk vil få for vipe (CR), storspove (EN) og Sanglerke (NT). Vi antar at i hvert fall de to førstnevnte vil miste leveområder ved etableringen av solkraftverket. De undersøkelsene det vises til i søknaden står ikke i forhold til risikoen for å skade på naturmangfoldet og spesielt for sårbare fugler. FNF ber derfor om at konsekvensene for fugl blir belyst på best mulig måte.
- Når det gjelder de rødlistede fugleartene vipe (CR), storspove (EN) og sanglerke (NT), så nevnes det både i søknaden og konsekvensutredningen for prosjektet at det kan være mulig å gjennomføre avbøtende tiltak i det tilgrensende området, og at slike tiltak sannsynligvis i noen grad kan redusere effekten av selve utbyggingen. For storspove og sanglerke er FNF **skeptisk** til om slike mulige tiltak i det hele tatt finnes, mens tiltak for vipa er kjent og utprøvd enkelte andre steder på Jæren (som pløying av vipestriper, merking av reir, vipevennlige metoder for slått og gjødsling). Felles for tiltakene for vipa er at de krever velvilje og interesse hos bøndene i et gitt driftsområde, samtidig som man må konkurrere med andre bønder om de støttemidlene som finnes til tiltak gjennom Statsforvalteren (vipestriper).

Vi er ikke kjent med at det er gjort noen sonderinger blant de andre bøndene på Sokn når det gjelder eventuell velvilje å hjelpe vipa som et avbøtende tiltak for å redusere de biologiske konsekvensene av solparken. Vi kjenner heller ikke til at det er gjennomført dialog med Statsforvalteren og Birdlife Rogaland om problemstillingen tilknyttet rødlisteartene. Vi mener derfor at dette er **mangelfullt** utredet både i søknaden og konsekvensutredningen, og at risikoen for tap av rødlistede fuglearter derfor tas for lett på i omtalen av prosjektet.

- Kraftverket vil innebære 1400 meter med veianlegg. FNF kan ikke se at det foreligger noen detaljert anleggsplan som sier hvor riggplassene skal være. I planen for opprydning er det kun lagt opp til 1 million til istandsettelse av anlegget. Med en såpass stor nedbygging av landbruksjord mener FNF at kostnadsanslaget er svært optimistisk. Vi **ber** i tillegg om at det planlegges for fullstendig tilbakeføring og sanering av anlegget etter endt konsesjon, samt at dette kostnadsberegnes på nytt. Om anlegget skulle få konsesjon vil vi **sterkt** anbefale at det utarbeides detaljregulering etter plan- og bygningsloven. Dette kan i større grad enn en MTA/ detaljplan etter energiloven ivareta hensynet til relevante samfunnsinteresser (inkl natur og næring) gjennom KU på tiltaksnivå, ROS, høringer og medvirkning i planprosessen mm.

Konklusjon

Utviklingen de siste årene har vist at utbygging av småskala kraftproduksjon blir mer og mer aktuelt i landbruksområder. Spesielt gjelder dette sol- og vindkraftverk. FNF har fulgt utviklingen og ser at det er flere utfordringer knyttet til natur-, friluftsliv-, landbruk- og landskapsinteresser som berører allmenheten. Flere av disse har vi tatt opp i denne uttalen. Ettersom det aktuelle kraftverket på Sokn er av svært omfattende størrelse, sett opp mot landbruksarealet, reiser det noen prinsipielle spørsmål. FNF mener derfor NVE bør se grundig på saken og vurdere mulige presedensvirkninger.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Rogaland

Endre Hovland
Koordinator
FNF Rogaland

Kopi:

Statsforvalteren i Rogaland

Rogaland fylkeskommune

Stavanger kommune